UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

# Sermones mediocres sancti Bonauenture de tempore

**Bonaventura <Sanctus>**

**Argentine, 14. III. 1496**

Dominica prima post penthecostes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

Visual Library

ſamſonis. Judicū. xiiij. De
comedente exiuit cibꝰ. et de
forti egreſſa ē dulcedo. A co
medente. ſ. xp̄o cū diſcipulis
ſuis egreſſus eſt cibꝰ cū dice
ret. Accipite ⁊ comedite hoc
eſt corpꝰ meū. Et a forti xp̄o
videlicet q̄ mortē nr̄am mo/
riendo deſtruxit. egreſſa eſt
dulcedo caritatis ⁊ vnctōis
ſpūſſancti. q̄ melli cōparat̄.
Eſt em̄ mel mundificatiuū.
⁊ comedit̄ ab his q̄ nō veſcū
tur cibis q̄ ex carne ⁊ ſangui
ne generant̄. Qd̄ ſpiritalibꝰ
viris ⁊ caſtis mentibꝰ conue
nit. q̄ carnem ſuā cum vicijs
crucifigūt. Mar. j. Johānes
aūt habebat veſtes de pilis
camelorꝝ. et mel ſilueſtre co/
medebat. Itē illuminati/
uū ⁊ maxime oculorꝝ debili/
um. quibꝰ p collirio apponit̄
mel. qd̄ dicit̄ atticuꝫ. qd̄ ſpū/
aliter intellectum ſignificat
ſpm̄ ſctm̄. j. Reg. xiiij. dicit̄ ꝙ
Jonathas intincta v̓ga gu/
ſtauit paululū de melle ⁊ il/
luminati ſunt oculi eius. ⁊c̄.
Itē eſt cōſeruatiuū. q̄ em̄
melle ꝯdiunt̄ diu durant et
incorrupta ſeruant̄. Qd̄ cō/
uenit ſpūiſctō qui aīam vi/
uificat ⁊ a morte peccati in/
corruptam cōſeruat. Hiere.
xlj. De decē viris q̄ cōſerua
ti ſunt vt non occiderent̄ ab
yſmaele. q2 habebāt theſau/
rum mellis in agro.

## Dominica pꝛima
## poſt penthecoſtes.

**D Eus cari
tas eſt ⁊c̄. j. Jo. iiij.**

Circa donuꝫ cari
tatis q̄ttuor hic notari pn̄t.
ſcꝫ q̄d ſit caritas p diffinitio
nē. quid p opationē. q̄d p cō
parationē. quid p vtilitatis
collationē. Vn̄ v̓ſus. Quid
ſit amor. quid amet. eſſentia
q̄d ſit amoris. Et ſibi q̄s fru
ctus. p̄ſcripto themate diſce
De p̄mo quid ſit caritas
p diffinitionē. dicit ap̄l'us. p̄/
ma Thimo. j. Finis p̄cepti
eſt caritas de corde puro et
ꝯſcientia bona ⁊ fide non fi/
cta. Glo. Hic diffinit ap̄l'us
caritatē vt nuſq̄ alibi diffi/
nita ſit. finis p̄cepti. i. pfectio
⁊ ꝯſumatio p̄ceptorꝝ oīm eſt
caritas. De corde puro. i. de
puro intellectu. vt nihil dili/
gatur niſi deꝰ vel ꝓpter deū.
Et de cōſcientia bona. i. ſpe
bona. nā ꝯſcientia hic ponit̄
p ſpe. Ille enī ſe ad id qd̄ di/
ligit puenturū eſſe deſperat.
cui malꝰ cōſcientie ſcrupulꝰ

ineſt. Jlle aũt ſperat ꝙ bonã ꝯſcientiã gerit. quẽ ꝑo pungit mala cõſcientia. retrahit ſe a ſpe. Et fide non ficta. i. ſimulata. in qua. ſ. ꝗs non ſibi quãlibꝫ fingit. ſed catholica. vel fide nõ ficta. i. fictili ł fragili. ſed contra aduerſa forti. Finis ꝗ. i. cõpletio ⁊ ꝑfectio omniũ ꝑceptoꝝ eſt caritas. Quapropter ſi non vacat ſacras paginas ꝑſcrutari oĩm inuolucra ſermonũ euoluere. omniũ ſcripturaꝝ ſecreta penetrare. tene caritatem in qua pendẽt oĩa. nec vllum diligendaꝝ rerũ genꝰ ꝑtermiſſum eſt in his duobꝫ ꝑceptis. ſ. in dilectiõe dei et ꝓximi. De ſcđo ꝗd ſit caritas ꝑ opationẽ. patꝫ ex alia diffinitione q̃ talis eſt. Caritas eſt virtꝰ qua ad diligẽdũ deum ⁊ ꝓximũ mouemur. deũ ſupra nos. ⁊ ꝓximum iuxta nos. Et ſꝫm ħ diuidit̃ caritas in dilectionẽ dei ⁊ proximi. Noĩe ꝓximi etiã inimicꝰ debet intelligi. ⁊ ex ħ ptꝫ ꝗd ſit charitas ꝑ opationẽ. ſ. vt diligamꝰ deũ et ꝓximũ. et in hoc ꝯtinuo motu debemꝰ eẽ ne qñ inueniamur ocioſi. qꝛ dicit beatꝰ Grego. Caritas nunꝗ̃ eſt ocioſa. opat̃ ei magna ſi ẽ. Si aũt opari renuit iã caritas eſſe deſiſtit. Dilectio in deũ eſt origo dilectionis in ꝓximũ. ⁊ ecõuerſo dilectio in ꝓximũ eſt origo dilectionis in deũ. Qđ ſatꝫ luculenter oñdit beatꝰ euãgeliſta cũ dicit. Si diligamus inuicẽ. deꝰ in nobis manet. ⁊ charitas eiꝰ in nobis ꝑfecta eſt. Sed diligere deũ ⁊ proximũ forte laborioſum non eſt. qꝛ nihil ita amicabile eſt humane nature ſicꝰ diligere. ⁊ fere oĩ creature. Vñ Eccłi. xiij. Oĩe anĩal diligit ſimile ſibi. ⁊ oĩs hõ ꝓximũ ſibi. Sed ꝗd dicemꝰ de diligendis inimicis. qđ fere oĩ nature videt̃ eſſe ꝯtrarium. Qđ tñ in veritate ita nõ eſt. qꝛ tunc charitas eſt ĩ ſuo maximo feruore ⁊ vigore. ⁊ apđ deũ in magna remuneratione. ⁊ apđ ꝓxim ĩ maxia graꝝ acceptione. Glo. Multi putant ſufficere virtutibꝰ non odiſſe inimicos. ſed eos diligere humanã naturã nõ pati. nec videñt ꝙ moyſes. ſamuel ⁊ ſtephanꝰ ꝓ inimicis orabant. ⁊ dauid mortuos planxit inimicos. ⁊ paulus dicit. Si eſurierit inimicus ⁊c̃.

De tercio ꝗd ſit charitas

p

ꝑ eſſentiā oſtendiꝭ hic cū di/
citur. Deus caritas eſt Ubi
manifeſte iohēs deo compa
rat caritatē. ꝛ deū charitati.
qđ aliud nō ē dicere q̄ꝫ diui/
nā eſſentiā caritatē eſſe. Qđ
ꝓbaꝭ ꝑ glo. q̄ ſic dicit. fili⁹ de
us eſt ex deo. Spūſſctūs de
us eſt ex deo. et nō ſunt tres
dij. ſed vn⁹ pater ꝛ fili⁹ ꝛ ſpūſ
ſanct⁹. q̇ eſt dilectio q̄ ſe dili/
gunt pater ꝛ fili⁹. Sicut er/
go vere diciꝭ. dilectio eſt de⁹
ꝛ deus q̇ ex deo eſt. ita ꝟe di
ciꝭ. dilectio ex deo eſt. ꝛ deus
eſt dilectio. cum aplus dicat
Caritas dei diffuſa eſt ī cor
dibꝫ nr̄is ꝑ ſpm̄ſanctum qui
dat⁹ eſt nobis. intelligamus
in dilectiōe ſpm̄ſctm̄. Et hic
eſt fons cui nō cōicat alien⁹.
cū in om̄ibꝫ alijs ſacramētiſ
eccl'ie cōmunicet. Ad hunc
fontē inuitat nos cum dicit.
Diligamus nos inuicē. q̇a
charitas ex deo eſt. Iſta cō/
paratio de fonte trahiꝭ ex il/
lo loco. Prouer. v. vbi diciꝭ.
Fili mi bibe aquā de ciſter/
na tua ꝛc̄. Et ſubdiꝭ. Habe/
to eas ſolus. et nō ſint alieni
participes tui. Quā glo. luci
dius exponit alia glo. ſuper
hoc ꝟbo Caritas dei dif. eſt.
ꝛc̄. Fons eſt ſpūſſanct⁹. In
verbo diffuſiōis accipiꝭ lati
tudo ꝛ exuberatio charitatꝫ.
Alieni ſunt omēs. q̇ nō dili/
gunt deū. qꝛ hunc fontē nō
pn̄t accipe mali. qꝛ caritas ē
quā hr̄e ꝛ malus eſſe nō pōt
aliquis. Intelligamuſ ergo
in dilectōe ſpm̄ſctm̄. Sꝫ no
mē xp̄i ꝛ baptiſmū hr̄e. ꝛ cor
p⁹ xp̄i ſumere ꝛ cetera ſacra/
menta hr̄e et mal⁹ eſſe aliq̇s
poteſt. Igiꝭ caritas de⁹ eſt. ꝛ
deus eſt charitas. ꝛ ipa com
parata deo pr̄i ē creatrix. cō/
parata deo filio ē redēptrix.
cōparata ſpūiſctō eſt oīm re
rū gubernatrix. De quar/
to quid ſit ꝑ collationē. i. q̇d
ꝯferat gr̄e ꝛ vtilitatis diciꝭ ī
textu Qui manet in caritate
in deo ma. et de⁹ in eo. Ecce
vtilitas ꝛ viciſſitudo diuine
caritatiſ. Glo. Viciſſim in ſe
habitant q̇ ꝯtinet ꝛ q̇ cōtine/
tur. Habitas in deo. ſꝫ vt cō
tinearis ab eo. Habitat ī te
deus nō vt contineaꝭ a te. ſꝫ
tu ab eo ne cadas. Quō ei ca
det quē continet deus. Uti/
le eſt ḡ manere in deo. qꝛ ſic
ille manet ī nobis ꝓpter tria.
ſcꝫ ꝓpter gr̄e ſpūalis fructuꝫ
afferendū. Joh. xv. Qui ma
net in me ꝛ ego in eo. hic fert
fructū multū. ꝛc̄. Itē ꝓpter

votoꝝ nroꝝ deſideriũ aſſe quendũ. Joh. xv. Si mãſeritis in me. ⁊ ꝟba mea in vobis ma. q̃dcunq̃ vo. pe. ⁊ fiet vobis. Itẽ ꝓpter imortalitatis cibũ ⁊ alimoniã ꝑcipiendam. Joh. vj. Qui mãducat car. me. ⁊ bi. ſan. me. habꝫ vitã eternã. ⁊ i me manet ⁊ ego in eo. Glo. Manem⁹ in deo credendo. ſperãdo. diligendo. obediendo. Manet i nobis deus. velle ⁊ ꝑficere. gratiã ⁊ ꝑſeuerantiã tribuendo Delicio ſum eſt deo manere in cordib⁹ nr̃is. Prouer. viij Delicie mee eſſe cũ fi. hoim. Propter qđ q̃nq̃ cõparant͛ ortis. ⁊ q̃nq̃ tabernacul᷑. q̃nq̃ templis ⁊ ſanctuarijs. De orto dicit͛ Canti. v. Veniat dilectus meus i ortũ ſuũ ⁊c̃. De tabernaculo Apoca. xxj Ecce tabernaculũ ⁊c̃. De tẽplo Ezech. xliij. Maieſtas domini ingreſſa eſt templuꝫ domini.

De euangelio.

Homo erat diues ⁊ ſepultus in inferno. ⁊c̃. Luce. xvj. Diues iſte vn⁹ illorũ erat de quib⁹ Job. xxi Ducunt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto ad inferna deſcẽdunt. Forte marmoreuꝫ ſepulchrum habuerat in hoc mundo ⁊ glorioſum. ſed nũc tartareum. ſulphureum ⁊ igneum ⁊ fetoſum. Iſaie. xiiij. Subter te ſternetur tinea. et operimentum tuum erũt vermes. Poſſum⁹ facere ſepulchrum quattuor lateruꝫ huic diuiti. Primum eſt cordis iniquitas. Scðm eſt habitus pompoſitas. Tertiuꝫ ventris guloſitas. Quartũ lingue verboſitas. Unde ꝟſus. Diues in inferno quare ſepelitur iniquus. Pompoſus. lautus fuit et lingua vicioſus. Igitur primum latus eſt cordis iniquitas ſiue impietas. quod notatur in hoc ꝙ pauperi non compatiebatur. ſed cor ſuum indurauit. et clamorem ipſius excluſit. cũ tamen bonis plurimis habundaret. De hac iniquitate dicitur Ezechiel͛ xvj. Hec fuit iniquitas ſodome ſororis tue. ſuperbia. ſaturitas panis. ⁊ habundãtia. ⁊ ociũ ipſius et filiaꝝ eı⁹ et ꝙ manum egeno et pauperi nõ porrigebãt. De cordis duricia dicit͛ Eccli. iij.

Cor durū male habebit in
nouiſſimo. ⁊ q̄ amat pericu/
lū in ipo ꝑibit. Tota die au/
diunt diuites q̄ꝫ ꝑiculoſū ſit
elemoſynas nō dare. Nō le/
gimus de iſto ꝙ ꝑ rapinā vł
fraudem bona ſua cōgrega/
uerit. ſed ꝙ auare retinuit.
nec elemoſynā dedit. ſed au
rem ſuā a clamore pauperis
auertit. Qđ q̄ꝫ impiū ſit. dici
tur Prouer. xxi. Qui obtu/
rat aurē ſuā ad clamorē pau
peris. clamabit ⁊ ipē ⁊ nō ex
audiet̄. Qđ etiaꝫ huic diuiti
accidit. ſed fruſtra clamauit.
nā guttā aque non meruit q̄
micas lazaro negauit. In q̄
appareꝫ ꝙ auari etiā nimis
indigent. qꝛ forte micas illas
⁊ releuamē menſe ſue in pa/
ſtum canū ⁊ porcoꝝ ⁊ altiliū
ſuorū cōuertit. Job. xx. Nō
remāſit de cibis eiꝰ. propte/
rea nō remanebit de bonis
eius. Scđm latꝰ eſt habi
tus pompoſitas. Ḣ notat̄ cū
dicit̄. Induebat̄ purpura et
byſſo. qđ ē pompoſe incede/
re. tam ex ornatu veſtimēto/
rū q̄ꝫ ex ſequela famulorum
Nemo em̄ purpuratꝰ et ſto/
la byſſina coopertꝰ. ſolꝰ con
ſueuit incedere. Amos. vi.
Ve q̄ opulenti eſtis in ſyon.
⁊ ꝯfiditis in monte ſamarie.
optimates capita ꝑploꝝ. in/
gredie̅tes pompatice domꝰ
iſrael. Qđ videt̄ de pompoſi
tate clericoꝝ dictū. q̄ ſunt do
mus iſrael. q̄ modis om̄ibꝰ
trauſfigurant ſe in habitū ⁊
pompā principū ⁊ regū ter/
re tam in veſtimētis q̄ꝫ in eq̄
rū faleris ⁊ multis familijs.
Soph. i. Viſitabo ſuꝑ prin
cipes ⁊ ſuꝑ filios regis. et ſu
per omnes q̄ induti ſunt ve
ſte ꝑegrina. ⁊ ſuꝑ omnez qui
arroganter ingredit̄ ſuꝑ li/
men. qui cōplent domū dn̄i
dei ſui iniquitateꝫ dolo. Ve
ſtis ꝑegrina eſt rara ⁊ ſpecta
culo digna ꝓpter curioſitatē
⁊ ſingularitatē ſuā. ſicut ſunt
veſtes lr̄is ⁊ figuris inſcp̄te
⁊ cultellate in quibꝫ glorian
tur diuites ⁊ maxie nobiles
⁊ iuuenes. Cōtra q̄rū pom/
poſitatē dicit̄ Eccl. xi. In ve
ſtitu ne glorieris vnq̄ꝫ. et in
die honoris tui ne extollaris.
Grego. Nemo exiſtimet ī lu
xu atq̄ꝫ ornatu ꝑcioſaꝝ veſti
um deeſſe pcc̄m. Signāter
dicunt̄ tales replere domuꝫ
dn̄i iniq̄tate et dolo. q̄a ſepe
qđ paupibus auferūt et qđ
rapina ⁊ dolo et vſura diui/
tes acquirūt. ī veſtitu ſuꝑbo

ꝛ ſupfluo expendūt. Hiere. ij. Et in alis tuis inuent⁹ eſt ſanguis aīarum paupeꝝ ꝛ innocentū. Sed ꝯtinget eiſ in fine ſicut graculo. qui ſpoliatus pauonis amictu. tandē turpiter nudus ſtetit. Oſee. ij. Ne forte expoliem eā nudā ꝛ ſtatuā eam ſm diem natiuitatis ſue. Ps. Om̄ cū dormierit nō ſu. oīa. Terciū eſt ventris guloſitas. qđ notaꝛ cū diciꝛ. Et epulabaꝛ q̄tidie ſplēdide. Poterat ſufficere alternis dieb⁹. vel ter in ſeptima. vel ꝑter euentū aut diem feſtū epulari. Qđ etiā viris ſanctiſ ꝓcediꝛ. Thobie. ij. Cū autē eſſet dies feſtus dn̄i ꝛ factū eſſet prandium bonū i domo thobie ꝛc. Vel ex cauſa honeſta Luce xv. Epulari autē et gaudere oportebat. q2 frater tu. mortuus fu. ꝛ re. ꝛc. Sed quotidie epulari et in crapula eſſe nec corpus ſuſtinet nec cenſus. Corp⁹ em̄ deſtruiꝛ ꝛ infirmatur. ꝛ burſa euacuatur De infirmitate ꝛ corpis deſtructione diciꝛ Ecci. xxxvij. Noli auidus eſſe i om̄i epulatione. ꝛ nō te effundas ſup oēm eſcā. In multiſ em̄ eſcis erit īfirmitas. ꝛ auiditas appropinq̄bit vſq3 ad coleram Multi em̄ ꝑpter crapulā perierunt. ſup. corpe ꝛ aīa. rebus ꝛ honorib⁹. Caueāt mediocres ne ſint cōuiue diuitum. q2 in fine depaupanꝛ ꝛ cōfunduntꝛ ab eis. Ecci. xiij. Confundet te in cibis ſuis donec te exinaniet bis ꝛ ter. ꝛ in nouiſſimo derideat te. Poe. Ne mullū cupiaſ cū ſit tibi gobio tm̄. In locul. Immo ipſi diuites ſepe deficiūt in expenſis. q2 om̄ia in ventrem mittūt tanq3 in ſaccū ꝑtuſum. Vidi ego q̄nq3 magnum ꝛ celebrē virū cui⁹ annulus erat in taberna notiſſimus. ꝓh pudor q2 frequenter impignorat⁹. Poeta. Talibus a dn̄is poſt cuncta nouiſſimus exit. annulus. ꝛ digito mēdicat pallio nudo. Iſido. Utile eſt cauere gulā ciborumq3 concupiſcentiā. Quid em̄ tam noxium q̄3 vt animus ſeruiat ventri. ꝛ venter eſcis. qui ſunt deſtruēdi. docente apoſtolo. Eſca ventri. ꝛ venter eſcis. hunc ꝛ has deſtruet deus. Quod bene ſignatū eſt in Nabuzardā principe coquoꝝ qui deſtruxit muros hieruſalem ꝛc.

Quantivicij ſit cōcupiſcētia

epularũ ardentis diuitꝭ de/
mõſtrat ſupplicium eius. Tan
ta ĩ inferno inter ignes erat
inopia quanta hic epularuꝫ
fuerat copia. In hoc em̄ ſe/
culo eſurire ⁊ ſitire noluit. ꝓ
pterea illic in flãmis ſitiens
ſtillaꝫ aque queſiuit nec me/
ruit. Quartũ lat⁹ ē lingue
verboſitas. quod probatꝛ ex
hoc ꝙ glo. ſic dicit. Petit di/
ues linguã ſuam refrigerari
id eſt. penã quã cum lingua
meruerat relaxari. In cõui/
uijs enim qꝛ loquacitas ſo/
let habundare. perhibetꝛ di/
ues grauiter cruciari. ⁊ ſicut
tropice ac figurate membra
deo aſcribim⁹ corporalia. ita et
animabꝫ. Multe poterãt eſ
ſe cauſe q̃re diues ille in lin/
gua cruciabatꝛ. In mēſa em̄
diuitũ ſepe tractantꝛ menda
cia. ⁊ hoc viciũ eſt diuitibus
quaſi innatũ ⁊ conſuetũ. Ec
cli. xxvj. Tres ſpecies odi/
uit anĩa mea. pauperē ſuper
bum. diuitem mendacē. ⁊ ſe/
nem fatuũ. De tractatu mē/
daciorũ nugarũ ⁊ ꝯſpiratio/
num in mēſis diuitum dicitꝛ
Daniel. xj. Ad menſaꝫ vnaꝫ
mendaciũ loquentꝛ. ⁊ nõ pro
ficient. qꝛ adhuc finis in ali/
ud temp⁹. Iteꝫ homicidia ⁊
traditiones. ij. Reg. xiij. Ob
ſeruate amon. ⁊ cũ temulen/
tus fuerit ꝑcutite euꝫ ⁊c. Et
de menſa herodis ⁊ de capi
tatione iohãnis. Marci. vj.
Item detractiões ⁊ crimina
tiones. Iudic. ix. Inter epu/
las et pocula maledicebant
abymelech. ⁊c. Itē ꝟba ſcur
rilia et ridiculoſa. Eccles. x.
In riſu faciunt panē et vinũ
vt epulentꝛ bibētes. ⁊c. Poeta
de inſolentia mēſe. Hic nul
lus verbis pudor aut reue/
rentia menſe. Hic turpis cy
beles. ⁊ fracta voce loquēdi
Libertas. ⁊ crine ſenex fana
ticus albo. Caueãt ergo fra
tres huius diuitis ne et ipſi
veniant in hunc locũ tormē
torum. Ille frater alteri⁹ di
citur. qui ei⁹ viciũ imitatur.
Nota verſus cõtra guloſos
Prepropere. laute. nimis ar
denter. ſtudioſe. Mel. iona
the. carnes heremi. panes
ſodomite. Lens eſau. finees
reprobãt. adipata guloſos.

## Dominica ſecũda.

n Olite mirari ſi odit vos
mundus ⁊c. pri/
ma Johis. iij. Mundus. id